

Swelifes jävspolicy

2021-05-24

SWELlife

Jävspolicy

Varför har Swelife en jävspolicy?

Jävspolicyn syftar till att förhindra intressekonflikter för företrädare som gör att företrädarens objektivitet kan ifrågasättas. Jävspolicyn är alltså betydelsefull för samtliga intressenters förtroende för Swelife.

I Swelife omfattar jävspolicyn framför allt Swelifes styrelse och Swelifes programkontor. Ledamöter i Swelifes styrelse samt personal i programkontoret utgörs av representanter för olika organisationer inom life science ekosystemet i Sverige.

Swelifes styrelse beslutar om satsningar som skall leda till att life science i Sverige blir världsledande genom förtroendefulla partnerskap och samarbeten för att förbättra hälsa och välfärd i enlighet med arbetsordningen för Swelifes styrelse.

För att inte äventyra omvärldens förtroende för Swelife är det viktigt att allt arbete utförs på ett sätt som förutom att förhindra klara jävssituationer också tar hänsyn till oklara och känsliga situationer.

Ansvaret för att jävspolicyn följs ligger på varje enskild Swelife representant.

Vad är jäv?

Bestämmelser om jäv finns i förvaltningslagen (2017:900, FL). I 16 § förvaltningslagen anges att den som ska handlägga ett ärende är jävig bland annat:

- > Om han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
- > Om han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
- > Om han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller
- > Om det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas

Verkan av jäv

Verkan av jäv och hur jäv skall hanteras (17-18 §§ FL)

Verkan av jäv är reglerat enligt följande:

- > Den som är jävig får inte delta i handläggningen av ärendet.
- > Den som är jävig får inte närvara när ärendet avgörs.
- > Den som är jävig får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

Hur jäv ska hanteras är reglerat enligt följande:

- > Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till myndigheten.
- > Myndigheten ska pröva en jävsfråga så snart som möjligt.
- > Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att myndigheten ska vara beslutsför och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Huvudregeln är alltså att den som är jävig varken får vidta någon förberedande åtgärd eller delta i ärendets avgörande. Det är därför angeläget att en ledamot, oaktat jävsgrund och vid samtliga beredningssteg avstår att delta i beslut i vilka jäv konstaterats. Vidare ska den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne självmant berätta det. Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon skall Swelifes styrelse snarast besluta i jävsfrågan.

Situationer som kan utgöra jäv

I vissa situationer är det tydligt att det är fråga om jäv. Som exempel kan nämnas att den som ska delta i handläggningen

- > är part i ärendet (så kallat partsjäv)
- > är närstående till part (så kallat närståendejäv)
- > annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning (så kallat intressejäv)

Andra situationer kan uppfattas som mer oklara eller svårbedömda men utgör likväl en särskild risk för jäv och/eller kan uppfattas som tveksamma ur förtroendesynpunkt. Det gäller särskilt fall av så kallade delikatessjäv. Det är viktigt att alla potentiella jävssituationer hanteras och bedöms utifrån förhållandena i det enskilda fallet samt att både arten, omfattningen och varaktigheten beträffande de förhållanden som kan antas utgöra jäv tas i beaktande.

Följande situationer utgör normalt jäv:

- > när en Swelife-representant i ett visst ärende samtidigt i ett annat sammanhang står i ett beroendeförhållande till en sökande/medverkande.
- > när en Swelife-representant har ett pågående eller nyligen avslutat nära samarbete med sökande/medverkande
- > vid uppenbar vänskap, ovänskap eller meningsskiljaktighet,
- > vid beroendeförhållande av ekonomisk art, och
- > vid chefs-/medarbetarförhållande.

I följande situation råder risk för jäv:

- > när någon är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

Förebyggande av jävsituationer

Följande riktlinjer används inom Swelife för att förebygga jävsituationer.

- > Vid ansökningar av strategiska projekt där eventuell jävsituation föreligger, skall ledamot på ett tidigt stadium tillkännage detta för Swelifes styrelse.
- > Swelife-representant som riskerar att vara jäviga utses inte till förslagsställare för ett strategiskt projekt.
- > Swelife-representant som riskerar att vara jävig är inte med när ett strategiskt projekt behandlas i Swelifes styrelse.
- > Swelife-representant som riskerar att vara jävig är inte involverad i handläggning eller utvärdering av specifika innovationsprojekt som finansieras av Swelife

Hantering av jäv

Vid en jävsituation ska följande åtgärder vidtas när ett ärende handläggs:

- > Den som är jävig ska lämna lokalen. Detta gäller under hela handläggnings- och beslutsprocessen som påverkas av jävsituationen.

- > Jävsförhållanden, alltså både när jäv föreligger och då jäv prövats men inte ansetts föreligga, ska dokumenteras under hela handlägnings- och beslutsprocessen.
- > Om ett möte inte protokollförs ska likväl jävsprotokoll föras.

Kommunikation av jävspolicyn

Frågor och diskussioner om jäv kan uppkomma inom hela Swelifes verksamhet. Det är därför angeläget att alla Swelife-representanter är väl informerade om Swelifes jävspolicy. För att säkerställa det skall

- > alla ledamöter i Swelifes styrelse samt programkontorspersonal informeras om Swelifes jävspolicy och diskuterar innebörden av den som en del av introduktionen till uppdraget,
- > jävspolicyn kommuniceras till samtliga Swelife representanter

Giltighet

Denna jävspolicy trädde ikraft den 1 december 2015 och gäller tills vidare.

Uppdateringar

- > 5 september 2016: Mindre justeringar i dokumentet ("bör" har ändrats till "skall")
- > 22 september 2016: Mindre justeringar i dokumentet (justering i följdordningen av hanterings-respektive beslutsprocess under Hantering av jäv)
- > 27 maj 2020: Mindre justeringar i dokumentet beroende av ny beslutsordning (Governing Board är utbytt mot Swelifes styrelse, skrivningar om Advisory Board och suppleanter är borttagna).
- > 25 sep 2020: Uppdateringar i enlighet med Förvaltningslagen (2017:900, FL). Skrivningar baserade på Vetenskapsrådets riktlinjer för hantering av jäv (Dnr 1.2.4- 2019-00139)
- > 27 april 2021: Justeringar i dokumentet för att tillgängliggöra det.